

Kolmoisneksuksen vahvistamista kannattavat kaikki toimijat

Kehitysyhteistyön, humanitaarisen avun ja rauhantyön toimijat pitävät tärkeänä keskinäisen yhteistyön vahvistamista. KPT:n analyysiraportti antaa tähän osaltaan hyviä eväitä.

Kehityspoliittisen toimikunnan analyysiraportti kolmoisneksus-lähestymistapana tunnetusta yhteistyöstä julkistettiin 5.3. järjestetyssä webinaarissa, joka kokosi verkon ääreen runsaat 220 osanottajaa.

Yhdessä enemmän kuin osiensa summa -julkaisu avaa kehitysyhteistyön, humanitaarisen avun ja rauhantyön yhteistyön taustaa, tarvetta ja toteutusta erityisesti hauraissa olosuhteissa ja pitkittyneissä konflikteissa.

"Tarve tiedolle ja yhteiselle, kaikkia ulottuvuuksia yhdistävälle dialogille on ilmeinen. Ilman jaettua käsitystä ja tahtotilaa ei kolmoisneksusta saada ankkuroitua Suomeen, Suomen toimiin kumppanimaissa tai Suomen rahoittamiin toimiin osana kansainvälistä yhteistyötä ja vaikuttamista", KPT:n puheenjohtaja ja kansanedustaja Inka Hopsu (vihr.) sanoi.

Käytännön koordinointi aina haasteellista

Webinaarin paneelikeskusteluissa kehitysyhteistyön, humanitaarisen avun ja rauhantyön toimijat korostivat yhteistyön vahvistamista, jotta kriisien keskellä elävien tarpeisiin pystyttäisiin vastaamaan entistä kokonaisvaltaisemmin ja tehokkaammin. Samalla tunnustettiin työhön liittyvät haasteet.

"Suomessa koordinaatio kyllä toimii, mutta käytännön toimeenpano on usein haasteellista. Kestävän ratkaisun saavuttamiseksi päävastuu tulee olla aina paikallisilla toimijoilla, joiden kapasiteetti on kuitenkin usein suhteellisen rajallinen. Riskinä on, että asetumme ohjaajan paikalle, mikä ei kestävän ratkaisun kannalta ole hyvä asia", ulkoministeriön johtava asiantuntija ja ministeriön neksus-verkoston vetävä Laura Torvinen sanoi.

"Ei riitä, että vain Suomessa sovitaan yhteisistä periaatteista. Koordinaation ja toimijoiden roolien on oltava selkeitä myös kentällä ja yhteistyössä kansainvälisten toimijoiden kanssa," kansanedustaja ja kriisinhallinnan parlamentaarisen komitean varapuheenjohtaja Jouni Ovaska (kesk.) jatkoi.

Hän muistutti, että rauhantyöllä, kehitysyhteistyöllä ja humanitaarisella avulla on kullakin omat roolinsa ja vastuut kriisialueilla.

"On tärkeää pohtia keinoja, joilla voimme täydentää toisiamme entistä paremmin, selkeyttää työnjakoa ja jakaa yhteiset tilanne- ja riskiarviot. Nämä asiat palvelevat kaikkia osapuolia."

Vaikeat olosuhteet haastavat avustustyön

Punaisen Ristin kansainvälisen katastrofiavun päällikkö Niklas Saxén muistutti, että humanitaarista työtä tehdään entistä vaikeammassa oloissa. Valtiolliset ja ei-valtiolliset toimijat saattavat haastaa ja vaikeuttaa alueella tehtävää avustustyötä, mikä on otettava huomioon esimerkiksi työntekijöiden turvallisuuden varmistamisessa.

"Kolmoisneksuksessa on erittäin paljon potentiaalia luoda yhteisymmärrystä eri toimijoiden välillä, mitkä ovat työn edellytykset", Saxén totesi.

Muiden panelistien tavoin myös Saxén korosti, että konflikti- ja haurailta alueilla toimiessa on aina muistettava do no harm -periaate ja konfliktisensitiivisyys, jolla tarkoitetaan kykyä ymmärtää toimintaympäristöä ja siinä vallitsevia piileviä ja avoimia konflikteja sekä oman toiminnan sovittamista suhteessa niihin. Tavoitteena on minimoida toiminnan negatiiviset

vaikutukset toimintaympäristöön ja maksimoida myönteiset vaikutukset kestävän rauhan rakentumiseen.

Torvinen huomautti, että Suomella on pitkä kokemus toiminnasta hauraissa maissa.

Merkittävä osa kehitysyhteistyön kumppanimaista kuuluu niihin.

”Olemme toteuttaneet systemaattisesti kolmoisneksusta esimerkiksi maaneuvotteluissa. Se on myös kirjattu hallitusohjelmaan. Kolmoisneksus on siis tuttua, mutta parannettavaa löytyy.”

Suomi voi näyttää mallia muille

Torvisen mielestä entistä vahvempaa koordinoitua tarvitaan niin työn ohjelmointivaiheessa, rahoituksessa kuin itse toimeenpanossakin.

”Vain näin toiminta olla enemmän kuin osiensa summa. Lisäksi oleellista tiivis yhteistyö paikallisten ja muiden toimijoiden kanssa.”

Panelistit uskoivat, että Suomella on hyvät mahdollisuudet tulla tunnetuksi maana, jonka harjoittama ja rahoittama kehitysyhteistyö, humanitaarinen apu ja rauhantyö toimivat hyvin yhteen ja pystyvät tehokkaasti vastaamaan konfliktialueiden ihmisten tarpeisiin.

”Suomi on hyvä rahoittaja ja pyrkii toimimaan myös kansainvälisillä foorumeilla niin, että neksus-asioita viedään oikeaan suuntaan. Näin pienelläkin toimijalla voi olla suuri vaikutus”, Niklas Saxén sanoi.